

- заміни частини викопних джерел енергії на відновлювані,
- забезпечення рециркуляції відходів, води, матеріалів для власного використання чи продажу.

Б) в процесі використання товарів чи послуг кінцевим споживачем:

- зменшення вживання енергії або вуглецевого сліду,
- зменшення рівня шуму, забруднення ґрунту, води чи повітря,
- полегшення утилізації продукції після використання,
- подовження терміну використання виробу,
- шляхом виробництва більш міцних виробів.

Основні причини впровадження природоохоронних інновацій за регіонами в 2012-2014 рр такі:

Перше місце — Висока вартість енергії, води або матеріалів.

Друге місце — Існуючі екологічні норми.

Третє місце — Покращення корпоративної репутації.

Четверте місце — Існуючі екологічні податки, збори чи мита.

П'яте місце — Екологічні нормативи або податки, які очікуються у майбутньому.

Шосте місце — Добровільні дії або ініціатива щодо природоохоронної передової практики у галузі.

Сьоме місце посідають — Задоволення вимог для державних та поточний або очікуваний ринковий попит на природоохоронні інновації.

Восьме місце — Державні гранти, субсидії або інші фінансові стимули для природоохоронних інновацій

Маркетингові інновації являються однією з основних складових антикризових програм в діяльності підприємства і українського суспільства в цілому, це в першу чергу, зміни в технологіях виробничих та управлінських.

Таким чином, для подолання світової та національної кризи, успішного розвитку суспільства потрібна політика, що враховує інноваційні екологічні пріоритети.

Література

1. *Котлер Ф.* Маркетинг 3.0: от продуктов к потребителям и далее – к человеческой душе / Котлер Ф., Каргаджайя Х., Сетиаван А. / пер. с англ. А. Заякина. – М.: Эксмо, 2012. – 197 с.
2. *Клімова І.Г.* Розробка ефективної маркетингової стратегії підприємства та управління процесом її реалізації / Клімова І.Г. // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємство. – 2011. — №5. – С. 115–118.
3. *Метіль Т. К.* Міжнародний маркетинг регіону в умовах глобалізації / Метіль Т. К. // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємство. – 2016. — №1. — С. 18–23.
4. *Наукова та інноваційна діяльність України, 2015 рік.* // Державна служба статистики України. – 2016. – 257 с.
5. *Якимчук Т. В.* Соціально-економічна ефективність підприємства та її значення в сучасних умовах [Електронний ресурс] / Якимчук Т. В. // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/123456789/4695>

УДК 336.5:331.2

Штань Марина Володимирівна
к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
ВНЗ «Національна академія управління»,
mvsh2307@gmail.com

СТИМУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ НЕОІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

СТИМУЛИРОВАНИЕ ПРОЦЕССОВ НЕОИНДУСТРИАЛИЗАЦИИ В УКРАИНЕ

PROMOTION OF NEOINDUSTRIALIZATION PROCESSES IN UKRAINE

Анотація. Визначено основні напрями активізації здійснення процесів неоіндустріалізації в Україні. Зроблено акцент на необхідності формування нової промислової політики, заснованої на поєднанні акти-

вної ролі держави та ринкових механізмів. Зроблено спробу визначити найбільш ефективні інструменти та механізми державного впливу на розвиток національного промислового комплексу.

Аннотация. Определены основные направления активизации осуществления процессов неоиндустриализации в Украине. Сделан акцент на необходимости формирования новой промышленной политики, основанной на сочетании активной роли государства и рыночных механизмов. Сделана попытка определить наиболее эффективные инструменты и механизмы государственного воздействия на развитие национального промышленного комплекса.

Annotation. The main directions of enhancing implementation processes of neoindustrialization in Ukraine have been identified. The need to develop new industrial policy based on a combination of the active role of the state and market mechanisms has been emphasized. An attempt to determine the most effective tools and mechanisms of state influence on the development of a national industrial complex has been made.

Протягом останніх років у розвинених країнах світу усвідомлюється необхідність формування нової промислової політики, заснованої на поєднанні активної ролі держави та ринкових механізмів, а також пошуку найбільш ефективних інструментів та механізмів державного впливу на розвиток промислового комплексу [6, с. 32–35]. Значного поширення при формуванні державної політики розвитку реального сектору економіки набуває застосування кластерного підходу, суттєвою перевагою якого є його комплексність. При цьому кластерна політика дозволяє досягати цілей не лише у сфері формування та розвитку промислових кластерів, але й цілей інших видів державної політики, зокрема, інвестиційної та інноваційної, забезпечуючи досягнення найбільшого синергетичного ефекту у стимулюванні економічного зростання. У розвинених країнах дедалі більше концентруються ресурси на стратегічних напрямках, використовуючи для цього значні бюджетні кошти, стратегічне планування, промислову політику [1, с. 4–7].

Стимулювання структурних зрушень в економіці України потребує застосування нових організаційних важелів, здатних забезпечити підвищення продуктивності праці, реструктуризацію промислового сектору зі збільшенням частки високотехнологічних та наукомістких виробництв, зростання інноваційної активності підприємств та створення замкнених ланцюгів виробництва. Одним з найбільш ефективних способів досягнення цієї мети є застосування кластерного підходу організації промислового виробництва, який дозволяє поєднати науково-технологічний, інноваційний та виробничий потенціали промисловості, сприяє створенню нового класу виробничих систем, що об'єднуюватимуть ресурси та компетенції, недоступні для окремих підприємств [5, с. 5–11].

З початку 2016 р. економіка України демонструє ознаки стабілізації, що потребує забезпечення досягнення її стійкого зростання прискореними темпами у стратегічній перспективі. Проте реалізувати це завдання складно в умовах обмежених бюджетних можливостей. З одного боку, варіант швидкого інфляційно-девальваційного нарощення доходів бюджету, що мав місце у 2015 р., надалі є політично неприйнятним. Слід досягати неінфляційного розширення бази оподаткування без посилення податкового навантаження на сумлінних плавників податків. З іншого боку, необхідність фіскальної консолідації обумовлена значним борговим навантаженням на бюджет. Таким чином, необхідно зосередити увагу на податкових механізмах відновлення соціально-економічного розвитку держави [3, с. 238-239].

Низька кредитна активність є одним з основних чинників продовження рецесії в економіці. За оцінками, приріст реального ВВП у 2016 р. становив 2,2%, що на тлі низької бази порівняння (протягом 2014–2015 рр. реальний ВВП скоротився на 15,8%) є стагнацією. Приріст промислового виробництва у 2016 р. становив лише 2,4%, тоді як за два попередні роки відбулося його скорочення на 21,8%. Унаслідок повільного відновлення промислового виробництва, у тому числі через низьку кредитну активність і фактичну відсутність структурних перетворень, обсяги експорту продовжили скорочуватися, тоді як імпорт, після трьох років скорочення, у 2016 р. зріс на 3,9% [3, с. 240].

Попри зниження облікової ставки протягом 2016 р. з 22% до 14%, її номінальний рівень перевищує інфляцію та є близьким до ставок за новими гривневими кредитами, наданими у корпоративний сектор. Протягом жовтня та листопада 2016 р. середньомісячні ставки за такими кредитами були нижчими, ніж облікова ставка, що свідчить про те, що Національний банк не повною мірою бере до уваги ринкові процеси. Така процентна політика Національного банку зумовила також підтримання на високому рівні доходності ОВДП на первинному ринку і відповідне зростання витрат держави на обслуговування боргу. Також це призвело до значного нарощування банками портфеля держоблігацій, оскільки протягом 2016 р. залишки ОВДП у власності банків зросли втричі – з 81,6 млрд грн до 255,5 млрд [3, с. 241].

Потребують комплексного розв'язання й проблеми податкової сфери. Податкова система в Україні складна в адмініструванні, що засвідчує «Paying Taxes» рейтингу «Doing Business» Світового банку (107 місце з 189 країн). Серед типових проблем податкового адміністрування визначаються недостатня прозорість системи електронного адміністрування ПДВ та затримка з поверненням бюджетного відшкодування до її запровадження, одностороннє розірвання фіскальною службою договорів про визнання електронних документів. Оптимізація сплати податків з боку суб'єктів бізнесу стало поширеною практикою в Україні у загрозованих для її бюджетно-податкової безпеки масштабах. На рівні середнього бізнесу податкова оптимізація відбувається через спрощену систему оподаткування [2, с. 5–11].

На рівні суб'єктів великого підприємництва податкова оптимізація відбувається з маніпулюванням трансфертними цінами між пов'язаними особами, що зареєстровані в офшорних низько-податкових юрисдикціях. Операції полягають у штучному заниженні вартості експорту чи завищенні вартості імпорту, штучних виплат роялті або надання консультаційних послуг.

Погіршення інвестиційного клімату в країні, зниження світових цін на сировинні товари, скорочення кредитування економіки і погіршення на 2017 р. прогнозу розвитку світової економіки, що створюють додаткові ризики недосягнення прогнозованого на наступний рік зростання реального ВВП. При розрахунку показників проекту державного бюджету на 2017 р. враховано його тривідсоткове зростання, що в умовах низької купівельної спроможності населення, скорочення кредитування економіки, несприятливого інвестиційного клімату в країні та погіршення прогнозу щодо кон'юнктури на світових сировинних ринках, що зумовлює ризики виконання бюджетних показників. За проведеними оцінками бюджетної безпеки, основні проблеми у 2017 р. будуть зосереджені, насамперед, у сфері управління державним боргом, у діяльності позабюджетних фондів сектору державного управління та управління дефіцитом бюджету, що обумовлює необхідність удосконалення як інструментів формування доходів бюджету, так і інструментів управління бюджетними коштами. Мінімізація бюджетних ризиків залежатиме від реагування на внутрішні і зовнішні загрози [4, с. 109–111].

Вчені обґрунтовують необхідність здійснення переходу української економіки на засади неоіндустріалізації на базі реконструктивного розвитку. При цьому слід звернути увагу на важливість державних інвестицій, які повинні стати елементом обов'язкових видатків уряду [2, с. 15–18]. Такий розвиток має ґрунтуватися на засадах інституційної спроможності розв'язання суперечностей у трикутнику «суспільство-держава-економіка». Концепція неоіндустріалізації має важливе значення для України, оскільки обумовлює необхідність зміни принципів розв'язання макроекономічних проблем.

Література

1. Байнев В. «Четвертая промышленная революция» как очередной этап экономической интеграции / В. Байнев // Экономист. – 2017. – №2. – с. 3–9.
2. Геєць В.М. Особливості взаємозв'язку економічних і політичних передумов реконструктивного розвитку економіки України / В.М. Геєць // Економіка України. – 2016. – № 12. – с. –21.
3. Гладких Д.М. Напрями активізації кредитування підприємств реального сектору економіки в Україні / Д.М. Гладких // Стратегічні пріоритети. – 2016. – №3. – с. 23–243.
4. Диба О.М. Фінансові ресурси інноваційно-активних підприємств в Україні / О.М. Диба // Наукові праці НДФІ. – 2016. – Вип. 4. – с. 10–112.
5. Мазур В.Л. Проблеми промислової політики в Україні / В.Л. Мазур // Економіка України. – 2017. – №1. – с. 3–18.
6. Пилипенко О.В. Державне управління інноваційною діяльністю в Україні: проблеми та перспективи / О.В. Пилипенко // Економіка України. – 2016. – №9. – с. 3–43.